

JĘZYK POLSKI – SPRAWDZIAN WIEDZY NR 2, SEMESTR III P

Julian Krzyżanowski

Adam Mickiewicz i jego koło

Występując w latach 1822–23 z dwoma niewielkimi tomikami *Poezyj*, dwudziestoczteroletni Adam Mickiewicz miał za sobą duże doświadczenie życiowe i pewien, niedrukowany dorobek literacki. Syn drobnego urzędnika sądowego, urodzony w dzień wigilijny 1798 r., pochodził ze szlachty zaściankowej okolic Nowogródka, tym samym zaś skazany był na samodzielną wędrówkę przez życie, ułatwioną przez niepospolite zdolności, dar pozyskiwania sobie przyjaciół, a wreszcie przez szczęście. Gwiazda wigilijna, która przyświecała jego narodzinom, była zaiste gwiazdą szczęśliwą.

„Dzieciństwo sielskie, anielskie”, spędzone w małej mieścinie, od wsi niewiele się różniące, niepostrzeżenie przeszło w „młodość durną i chmurną”, gdy w 1815 r. Mickiewicz zapisał się na Uniwersytet Wileński, otrzymując stypendium odrobkowe, zobowiązujące go po ukończeniu studiów do pracy nauczycielskiej w szkole państwowej. Studia zaś o charakterze filologicznym, odbywane pod kierunkiem dobrych profesorów, wprowadziły młodzieńca w dwa światy, w których miał pozostać do końca życia. Pierwszym był świat literatury, a zwłaszcza poezji, poznawany oficjalnie tam, gdzie chodziło o pisarzy starożytnych, francuskich i polskich, drogą samouctwa zaś w wypadku literatur niemieckiej i angielskiej. [...] Świat drugi to opromieniona blaskami przyjaźni praca konspiracyjna w tajnych związkach młodzieżowych, filomackim i filareckim. Praca ta, na plan pierwszy wysuwająca zadania samokształceniowe, urozmaicona hucznymi rozrywkami towarzyskimi, stawiała sobie również pewne cele polityczne, bardzo wprawdzie mgliste, choć na tyle wyraziste dla władz rosyjskich, by filaretom wytoczyć proces i uczestników Towarzystwa zesałać w głąb cesarstwa. [...]

Proces filarecki, półroczne więzienie i wyrok zapadły w sierpniu 1824 r. i otworzyły przed młodym poetą światy nowe i nieoczekiwane. Skazany na pracę nauczycielską w Rosji, przebywał kolejno w Petersburgu, Odessie, Moskwie i ponownie w Petersburgu. [...] Przed Mickiewiczem stanęły otworem arystokratyczno-literackie salony Moskwy i Petersburga, przyjaciółmi jego serdecznymi stali się poeci; Aleksander Puszkina nie szczędził mu słów zachęty i podziwu, trwałym zaś wyrazem tego stosunku były zarówno wzajemne przekłady utworów, jak i późniejsze wzajemne wypowiedzi obydwu pisarzy o sobie. [...]

Trzechlecie po opuszczeniu Rosji stało się dla Mickiewicza okresem orientowania się w zawiłym a obcym mu świecie Europy Zachodniej. Poznał tedy Niemcy, odwiedzając w Weimarze Goethego, a w Berlinie słuchając przelotnie wykładów Hegla, poznał Włochy [...]; bawił w Szwajcarii i Francji; w czasie powstania, w którym zamierzał wziąć udział, wybrał się do Polski, ale nie dotarł poza granice Wielkopolski [...].

1. Proszę ocenić prawdziwość informacji na temat życia Adama Mickiewicza. Zaznaczyć T, jeżeli zdanie jest prawdziwe, lub N, jeśli jest fałszywe.

1.	Adam Mickiewicz zapisał się na Uniwersytet Wileński w wieku 19 lat.	T	N
2.	Poeta studiował filozofię pod kierunkiem dobrych profesorów.	T	N
3.	Adam Mickiewicz pochodził z rodziny o korzeniach mieszczańskich.	T	N
4.	Ojciec Mickiewicza pracował w sądzie.	T	N

2. Proszę ułożyć chronologicznie miejsca pobytu Adama Mickiewicza podczas podróży po Europie.

3. Proszę wymienić nazwy dwóch tajnych związków młodzieżowych, do których należał Adam Mickiewicz.

4. Proszę wyjaśnić, na czym polegało otrzymanie stypendium odrobkowego.

5. Proszę zacytować zdanie mówiące o skutkach procesu filaretów.

6. Dlaczego o Mickiewiczu można powiedzieć, że urodził się pod szczęśliwą gwiazdą? Proszę podać dwa przykłady.

7. Proszę wyjaśnić, na czym przede wszystkim polegała praca konspiracyjna Mickiewicza w tajnych związkach młodzieżowych.

8. Do literatury, którą Adam Mickiewicz zgłębiał samodzielnie podczas studiów na Uniwersytecie Wileńskim, można zaliczyć... ?